

EU:s sociala taxonomi

Vad är EU:s sociala taxonomi?

I juli 2021 publicerade EU-kommissionens arbetsgrupp för hållbara finansieringar ett förslag om en social taxonomi. Den sociala taxonomin är tänkt att bedöma verksamheters påverkan på sociala frågor. Detta skiljer sig från EU:s gröna taxonomi som i stället bedömer verksamheters utsläpp, förmåga till klimatomställning och avtryck på biologisk mångfald. I arbetsgruppens slutgiltiga rapport om den sociala taxonomin föreslås att den sociala taxonomin ska innehålla två dimensioner: en vertikal och en horisontell. Den vertikala delen föreslås att kategorisera ekonomiska verksamheter som bidrar till social utveckling såsom utbildning och vattenförsörjning. Den vertikala delen föreslås även kategorisera ekonomiska verksamheter med negativ social påverkan såsom vapentillverkning eller spelverksamhet. Den horisontella delen föreslås i stället att värdera företagsaktivitet oavsett verksamhet där företags arbete med säker arbetsmiljö och hantering av mänskliga rättigheter räknas in.

Den sociala taxonomins mål

Sammantaget har den sociala taxonomin tre huvudsakliga mål vilka är:

- **Anständiga arbetsförhållanden:** Detta mål fokuserar på människor i deras arbetsliv. Målet föreslås innefatta delmål som betonar några av de fyra grundpelarna från agendan för anständigt arbete: skapande av sysselsättning, socialt skydd, rättigheter i arbetet och social dialog. Målet ska även kunna återspegla sysselsättningsgenerering för vissa grupper av människor, exempelvis de som lämnats arbetslösa genom nedläggning av förorenande industrier. Målet med anständigt arbete anses dock inte begränsas till Europeiska unionen. Arbetsförhållandena i tredjeländer uppfyller ibland inte krav från agendan för anständigt arbete och är direkt kopplade till EU-marknaden som importerar produkter tillverkade under dåliga arbetsförhållanden. Därför kan det anses vara viktigt att överväga arbetsförhållandena i leveranskedjan också.
- **Adekvat levnadsstandard och välbefinnande för slutanvändare:** Detta mål fokuserar på människor i deras roll som slutanvändare av vissa produkter och tjänster som bland annat innebär ökade hälso- eller säkerhetsrisker. Delmålen under målet kommer att betona aspekter relaterade till konsumentskydd och förverkligandet av ekonomiska och sociala rättigheter såsom rätten till hälsa, mat, bostad och utbildning.
- **Inkluderande och hållbara samhällen:** Detta mål kommer att fokusera på att respektera och stödja mänskliga rättigheter och fokusera på människor i sin roll som medborgare. Delmålen under målet kommer att fokusera på frågor såsom markrättigheter, ursprungsbefolkningens rättigheter, människorättsförsvare och förbättra/upprätthålla tillgängligheten och tillgång till grundläggande ekonomisk infrastruktur och tjänster som ren el och vatten för vissa utsatta grupper.

Taxonomiförordningen

Både den sociala taxonomin och EU:s gröna taxonomi är tänkt att regleras av taxonomiförordningen. Taxonomiförordningen färdigställs genom så kallade delegerade akter. I de delegerande akterna anges villkoren för när en ekonomisk verksamhet kan klassificeras som miljömässigt hållbar eller för att bedöma påverkan på sociala frågor. De delegerande akterna är rättsligt bindande och kan komma att ändras eller kompletteras över tid. Därmed sker genomförandet av taxonomiförordningen stegvis där de delegerande akterna kan uppdateras eller delvis ersättas av nya.

Due diligence

EU:s taxonomi kopplar an till förslaget på direktivet om due diligence, ett direktiv som föreslagits av EU-kommissionen om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet. Direktivet kan komma att innebära att företag blir skyldiga att identifiera, motverka och mildra de negativa effekter som deras verksamhet har på miljön och för de mänskliga rättigheterna. EU:s sociala taxonomi kopplar därmed an till vissa delar inom due diligence.

Vilka företag omfattas?

De företag som inkluderas av taxonomiförordningen idag är finansmarknadsaktörer som tillhandahåller finansiella produkter vilka omfattas av EU:s direktiv om icke-finansiell rapportering och som under det senaste räkenskapsåret i genomsnitt haft fler än 500 anställda. Vid årsskiftet till 2023 kommer rapporteringskraven att utvidgas i och med att Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) träder i kraft. Detta innebär att gränsvärdena kommer att sänkas och fler företag kommer att omfattas. Taxonomiförordningen kommer därför omfatta företag som uppfyller två av följande tre kriterier: företag med omsättning på över 40 miljoner euro, företag med balansräkningstillgångar på över 20 miljoner euro och företag med över 250 anställda. Från och med 2026 kommer även små- och medelstora företag att omfattas av rapporteringskraven, medan mikroföretag undantas.

Effekter av den sociala taxonomin

Genom en social taxonomi skulle definitionerna av företags påverkan på sociala frågor stärkas upp och därmed skulle både transparensen och möjligheten att jämföra att öka. Detta skulle kunna vara positivt för företag som redan ligger i framkant i frågorna eller som erbjuder produkter och tjänster med starkt socialt fokus. Däremot har det riktats kritik mot förslaget med anledning av hur den sociala taxonomin standardiserar sociala effekter och hur det skulle kunna leda till en ökad administrativ börda för företagen.

Vad händer härnäst?

Om EU-kommissionen väljer att gå vidare med den sociala taxonomin kan det förväntas att arbetsgruppen kommer få skapa robusta klassificeringar. Detta genom att dela upp den på samma sätt som man gjort med EU:s gröna taxonomi som är uppdelad i sex miljömål. Klassificeringarna kommer också behöva baseras på en omfattande översikt och prioriteringar av ekonomisk verksamhet. Under hösten 2022 kommer EU-kommissionen behöva uppdatera taxonomiförordningen så att den sociala taxonomin kan inkluderas.

Relevanta länkar

[Den slutgiltiga rapporten om den sociala taxonomin.](#)

[Om EU:s taxonomi från EU-kommissionen.](#)

[EU:s plattform för hållbara investeringar.](#)